

Notitie

Contactpersoon Elles van Drunen

Datum 6 mei 2016

Kenmerk N001-1237254EDR-nij-V03-NL

Beschrijving overige effecten bij vergunningaanvraag Nb-wet voor Driekoppenland, Noorden

1 Inleiding

De gemeente Nieuwkoop heeft het voornemen om in Noorden, gemeente Nieuwkoop, woningbouw te ontwikkelen. Het plangebied heet 'Driekoppenland'. Het project betreft 54 woningen. Het plangebied ligt op circa 300 meter afstand van het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck. Vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) is het noodzakelijk om uit te sluiten dat er sprake is van significant negatieve effecten van het project op de instandhoudingsdoelen van het gebied. Het project kan van invloed zijn op deze doelen door stikstofemissies en door overige invloeden als geluid, verlichting en trilling. Effecten door stikstof zijn bepaald met de daarvoor bestemde rekentool AERIUS en toegelicht in een afzonderlijke notitie¹. De voorliggende notitie beschrijft de overige effecten op Nb-wet gebieden.

2 Plan en mogelijke effecten

Het woningbouwproject betreft 54 woningen, waarvan 9 vrijstaande woningen, 14 hoekwoningen en 31 tussenwoningen. Voor de effectbeoordeling van het project zijn de volgende fases te onderscheiden: de aanlegfase en de gebruiksfase. Effecten tijdens de aanlegfase zijn van tijdelijke aard. Effecten tijdens de gebruiksfase zijn permanent.

Tijdelijke effecten (aanlegfase)

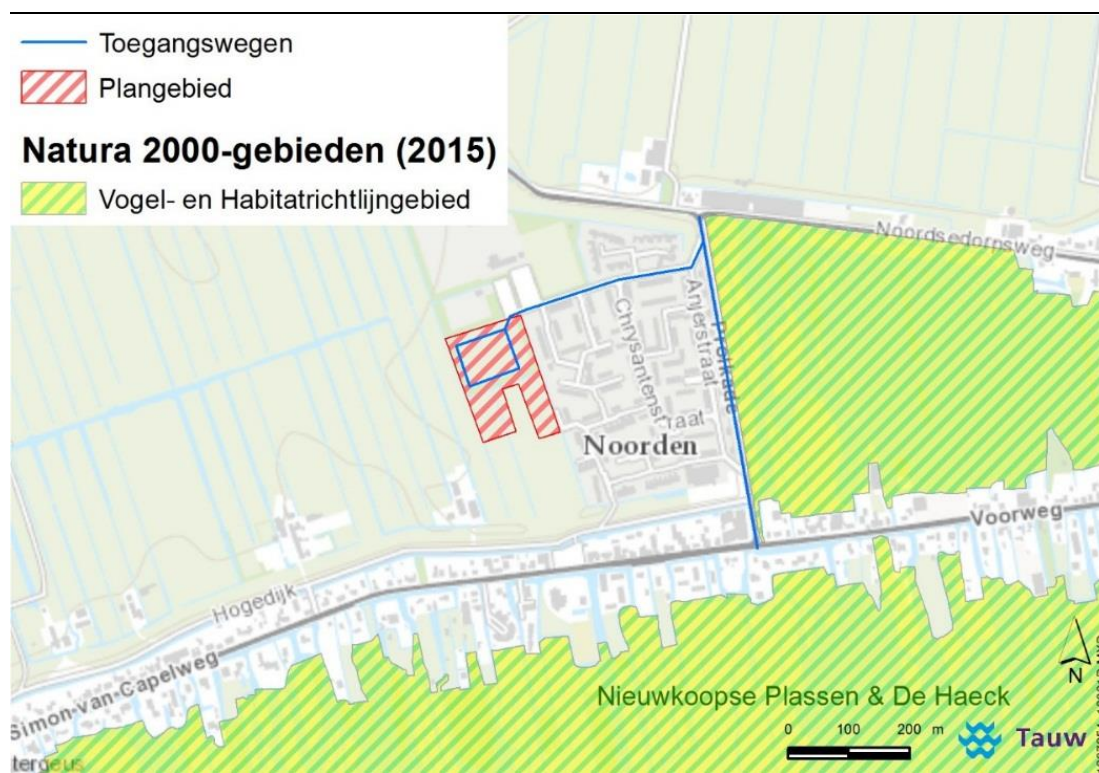
- Werkzaamheden en inzet materieel op het bouwterrein
 - Geluid
 - Trilling (door heien)
 - Optische verstoring (door beweging)
 - Verlichting
- Vervoersbewegingen van en naar het bouwterrein
 - Geluid
 - Optische verstoring
- Tijdelijke bemaling ten behoeve van bouwwerkzaamheden

¹ Zie notitie stikstofdepositieberekening Tauw, 14 maart 2016 met kenmerk N002-1237254ENX-baw-V02-NL

Permanente effecten (gebruiksfase)

- Verkeerstoename van en naar het plangebied
 - Geluid
 - Optische verstoring (door beweging)
- Recreatief gebruik Nieuwkoopse Plassen & De Haeck
 - Geluid
 - Optische verstoring
- Verlichting

Het plangebied ligt op circa 300 meter afstand van het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (zie figuur 2.1). De voornaamste toegangsweg tot het plangebied (Prolkade) grenst direct aan dit gebied. Andere Nb-wet gebieden liggen op ten minste 4 kilometer afstand (Beschermd natuurmonument Kamerikse Nessen). De bovengenoemde effecten zijn niet dusdanig omvangrijk dat zij op vier kilometer afstand nog merkbaar zijn. De effectbeoordeling beperkt zich daarom tot het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck.

Figuur 2.1 Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

3 Effectbeoordeling Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

De Nieuwkoopse Plassen & De Haeck is als Natura 2000-gebied aangewezen vanuit haar status als zowel Habitatrictlijn- als Vogelrichtlijngebied. Voor het gebied zijn daarom instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor zowel habitattypen en habitatsoorten (vanuit de Habitatrictlijn) als broedvogels en niet-broedvogels (vanuit de Vogelrichtlijn). Tabel 4.1 geeft aan om welke typen en soorten het gaat. In figuur 2.1 is te zien dat voor het gedeelte van de Nieuwkoopse Plassen & De Haeck nabij het plangebied, zowel de doelen vanuit de Habitatrictlijn als de Vogelrichtlijn gelden. Al deze doelen zijn dus van belang voor de toetsing.

Tabel 4.1 Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck
(Ministerie van EZ, 2013)

Habitattypen		Habitatsoorten	
H3140	Kranswierwateren	H1016	Zeggekorfslak
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	H1082	Gestreepte waterroofkever
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)	H1134	Bittervoorn
H6410	Blauwgraslanden	H1149	Kleine modderkruiper
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	H1318	Meervleermuis
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	H1340	*Noordse woelmuis
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	H1903	Groenknolorchis
H7210	*Galigaanmoerassen	H4056	Platte schijfhoren
H91D0	*Hoogveenbossen		
Broedvogels		Niet-broedvogels	
A021	Roerdomp	A027	Grote Zilverreiger
A029	Purperreiger	A041	Kolgans
A176	Zwartkopmeeuw	A050	Smient
A197	Zwarte Stern	A051	Krakeend
A292	Snor		
A295	Rietzanger		

3.1 Tijdelijke effecten (aanlegfase)

3.1.1 Werkzaamheden en inzet materieel op het bouwterrein

Werkzaamheden en inzet materieel op het bouwterrein kunnen van invloed zijn op habitatsoorten, broedvogels en vogels door geluid, trilling (door heien), (bouw)verlichting of optische verstoring. De afstand tussen het bouwterrein en het Natura 2000-gebied is 300 meter. Vanwege de tussengelegen bebouwing en de bijbehorende bestaande activiteit, zal er echter geen sprake zijn van geluid- en lichteffecten of optische verstoring op de soorten waarvoor een instandhoudingsdoel geldt.

Bittervoorn en kleine modderkruiper zijn wel gevoelig voor trillingen, veroorzaakt door heien. Nu wordt er niet direct in het water geheid en is de afstand van de bouwlocatie tot het leefgebied van deze soorten 300 meter. Bittervoorn is goed in staat om bij enige tijdelijke verstoring weg te zwemmen. Negatieve effecten van trillingen op bittervoorn zijn daarom uit te sluiten. De kleine modderkruiper is geneigd om zich in bodem te verschuilen en zal daardoor minder snel wegzwemmen. Effecten op de kleine modderkruiper zijn daarom niet op voorhand uit te sluiten. Er is echter sprake van een kennislacune ten aanzien van de gevoeligheid van vissen (en de andere aangewezen habitatsoorten in water) voor trillingen en onderwatergeluid. In Van Opzeeland, et al. (2007) wordt verwezen naar een intern rapport van Caltrans (2001) waaruit blijkt dat bij de heiwerkzaamheden van dit onderzoek direct dodelijke effecten op vissen optreden bij 10-12 m van de bron. Tot op een afstand van circa 150 m werden vertraagde dodelijke effecten waargenomen.

Andere studies van de effecten van heien en trillen op vissen (Abbot et al., 2002, Abbot 2004, Caltrans 2001, Marty 2004, Nedwell et al., 2003, Hastings et al., 2005) laten echter in het geheel geen dodelijke effecten zien van heien, waarbij de kortste afstand van de bron tot de vissen varieerde tussen 25 en 10 meter. De studie van Nedwell (2003) heeft naast de effecten van heien ook de effecten van trillen bekeken. Hierbij bleek dat vis op 25 m afstand van de (tril)bron in het geheel geen reactie vertoonden.

Het optreden van dodelijke effecten tot op 150 m afstand van de bron bij Caltrans (2001) staat geenszins in verhouding tot de overige studies (Abbot et al., 2002, Abbot 2004, Caltrans, 2004, Marty 2004, Nedwell et al., 2003, Hastings et al., 2005) waarbij zelfs op slechts 10 m afstand geen dodelijke effecten optraden bij heiwerkzaamheden. Het rapport van Caltrans (2001) betreft heiwerkzaamheden van stalen palen met een diameter van 2,4 m en een lengte van 132 m waarbij gebruik gemaakt werd van een heiblok met een slagkracht van omgerekend circa 4.000.000 Nm. Het materiaal en materieel is daarmee qua omvang vrijwel de grootste in zijn vorm en wordt ondermeer bij offshore werkzaamheden gebruikt.

Het gebruikte materiaal en materieel van de overige studies onbekend, met uitzondering van het onderzoek van Nedwell et al. (2003) waar een heiblok gebruikt is dat circa 100 maal lichter is dan dat van Caltrans (2001) en vergelijkbaar is met heiwerkzaamheden in de reguliere (woning)bouw.

Op basis hiervan concluderen wij dat over een afstand van 300 meter, waarbij niet in het water wordt geheid, negatieve effecten op kleine modderkruiper worden uitgesloten. Ook vanwege de afstand en de tussenliggende bebouwing worden negatieve effecten door trillingen uitgesloten voor zeggekorfslak, gestreepte waterroofkever en platteschijfhoorn en noordse woelmuis.

Groenknolorchis en meervleermuis zijn niet gevoelig voor trillingen. Meervleermuis is actief in de avond en nacht, wanneer er niet geheid wordt.

3.1.2 Vervoersbewegingen van en naar het bouwterrein

Vervoersbewegingen van en naar het bouwterrein kunnen van invloed zijn op habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels door geluid of optische verstoring. Het verkeer van en naar het bouwterrein zal gebruik maken van de bestaande wegen. Het bouwterrein is te bereiken via een aantal wegen die direct langs het Natura 2000-gebied liggen, zoals de Simon van Capelweg, de Voorweg, de Prolkade en de Noordse Dorpsweg. De tijdelijke verkeerstoename zal echter niet wezenlijk bijdragen aan de reeds bestaande verkeersintensiteiten op deze wegen. Er zal daarom door tijdelijke toename van verkeersbewegingen geen sprake zijn van effecten op instandhoudingsdoelen op soorten in Nieuwkoopse Plassen & De Haeck.

3.1.3 Bemaling ten behoeve van de bouwwerkzaamheden

Er vindt geen bemaling plaats ten behoeve van de bouwwerkzaamheden. Indien dit wel noodzakelijk is, moet de reikwijdte en het effect van de bemaling bepaald worden. Eventuele tijdelijke en permanente hydrologische effecten in het Natura 2000-gebied moeten getoetst worden en indien negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden, moet dit worden voorgelegd aan het bevoegd gezag.

3.2 Permanente effecten (gebruiksfasen)

3.2.1 Verkeerstoename van en naar het plangebied

De woningbouw zal in de gebruiksfase leiden tot enige verkeerstoename van en naar het plangebied, door bewoners, bezoekers, diensten en dergelijke. Het verkeer op de Prolkade bestaat uit de huidige situatie in noordelijke richting uit 905 personenauto's per dag, 28 middelzware voertuigen en 13 zware voertuigen. Naar het zuiden op de Prolkade is er sprake van dagelijks 1669 personenauto's, 81 middelzware voertuigen en 23 zware voertuigen. De toename van auto's in de plansituatie is 214 personenauto's in noordelijke richting en 214 personenauto's in zuidelijke richting.

De Commissie MER heeft een vuistregel opgesteld om de effecten van wegverkeer op vogels te bepalen, gebaseerd op verkeersbewegingen en vaste effectafstanden. Bij het bepalen van de afstanden is rekening gehouden met een combinatie van verschillende effecten op vogels (Factsheet nummer 20, versie 11 januari 2012). De vuistregel onderscheidt:

- Minder drukke wegen: < 10.000 verkeersbewegingen per etmaal, zoals een dorpsstraat of tweebaans weg in het landelijk gebied
- Drukke wegen: > 10.000 verkeersbewegingen per etmaal, zoals een provinciale weg of snelweg

De wegen rondom het plangebied vallen onder de minder drukke wegen. Minder drukke wegen hebben weinig 'uitstralingseffecten' op vogels. Hoewel het verkeer op de Prolkade in noordelijke richting met circa 20 % toeneemt, blijft het totaal aantal auto's per dag, (totaal ruim 1.100) laag en valt ruim binnen de grens van minder drukke wegen. De toename in zuidelijke richting is slechts 8 %. Evenals voor de tijdelijke verkeerstoename tijdens de bouwfase, draagt de permanente verkeerstoename niet wezenlijk bij aan een toename van negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied door geluid of optische verstoring.

3.2.2 Recreatief gebruik

De nieuwe bewoners van de woonwijk kunnen leiden tot een toename van recreatief gebruik van het Natura 2000-gebied door bijvoorbeeld te wandelen, te kanoën of te vissen. Dit kan door geluid of optische verstoring van invloed zijn op (de instandhoudingsdoelen voor) broedvogels, niet-broedvogels, vissen (bittervoorn of kleine modderkruiper) of de meervleermuis. De nieuwe woonwijk is echter relatief klein ten opzichte van de bestaande aanwezige bebouwing in Noorden en Nieuwkoop. De toename door recreatiedruk zal dan ook beperkt zijn. Daarnaast wordt het gebied zo beheerd dat recreatief gebruik zo min mogelijk effect heeft op daarvoor gevoelige soorten (door beperkte toegankelijkheid door bijvoorbeeld bebording, locaties van aanlegplaatsen en dergelijke). Er worden ook geen nieuwe voorzieningen getroffen in het gebied, zoals aanlegplaatsen of paden. Effecten zullen daarom met zekerheid niet leiden tot significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied. Er zijn ook geen andere ontwikkelingen bekend in de omgeving van het plangebied waardoor effecten gecumuleerd tot significant negatieve effecten zullen leiden.

3.2.3 Verlichting

Permanente verlichting, zoals straatlantaarns, heeft geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het N2000-gebied. De afstand van de nieuwe wijk tot het N2000 gebied is hiervoor te groot, bovendien ligt er nog een woonwijk tussen de nieuwbouw en het N2000-gebied.

4 Conclusie

De aanleg- en gebruiksfase van het woningbouwproject Driekoppenland leidt niet tot significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck, door invloeden anders dan stikstofemissie. De effecten door stikstofemissie zijn bepaald met AERIUS en toegelicht in een begeleidende notitie¹. De overige effecten reiken niet tot verder weg gelegen gebieden die zijn beschermd door de Natuurbeschermingswet 1998.

5 Bronnen

Ministerie van EZ. 2016. Natura 2000-gebieden. Nieuwkoopse Plassen & De Haeck.

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=7&id=n2k103&topic=gevoeligheid>

Benaderd op 4 maart 2016

Ministerie van EZ. 2013. Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck.

http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/documenten/gebieden/103/N2K103_DB%20HVN%20Nieuwkoopse%20Plassen%20&%20De%20Haeck.pdf

Commissie Mer, Wegverkeer en Vogels. Factsheet nummer 20, versie 11 januari 2012.

[Abbott, R., E. Bing-Sawyer, 2002]

Assessment of pile driving impacts on the Sacramento blackfish (*Othodon microlepidotus*). Draft report prepared for Caltrans District 4.

[Abbot R., 2002]

Fisheries and Hydroacoustic Monitoring Program - Work Plan. San Francisco-Oakland Bay Bridge East Span Seismic Safety Project. September 2002.

[Abbott R., 2004]

Progress report: Monitoring the effects of conventional pile driving on three species of fish. Draft report prepared for Port of Oakland.

[Caltrans, 2001]

Caltrans. Pile Installation Demonstration Project, Fisheries Impact Assessment. PIDP EA 012081Caltrans Con-tract 04A0-148. San Francisco, Oakland Bay Bridge East Span Seismic Safety Project. 2001.

[Caltrans, 2004]

Fisheries and Hydroacoustic Monitoring Program Compliance Report for the San Francisco-Oakland Bay Bridge East Span Seismic Safety Project. Prepared by Strategic Environmental Consulting, Inc. and Illingworth & Rodkin, Inc. June.

[Hastings M.C., Popper, A.N. 2005]

Effects of Sound on Fish. Subconsultants to Jones & Stokes Under California Department of Transportation Contract No. 43A0139, Task Order 1. January 28, 2005. August 23, 2005 (Revised Appendix B).

[Marty, G. D., 2004]

Necropsy and histopathology of three fish species exposed to concrete pile driving in the Port of Oakland, August 2004: Draft report. Draft report to Port of Oakland.

[Nedwell J., A. Turnpenny, J. Langworthy, B. Edwards, 2003]

Measurements of underwater noise during piling at the Red Funnel Terminal, Southampton, and observations of its effect on caged fish. Report Reference: 558 R 0207.

[Van Opzeeland, I., H. Slabbekoorn, T. Andringa, C. ten Cate, 2007]

Vissen geluidsoverlast. Effect van geluidsbelasting onder water op zoetwatervissen. Rijksuniversiteit Groningen & Universiteit Leiden. Februari 2007.